

SADRŽAJ:

SKRAĆENICE	13
PREDGOVOR	19

PRVI DIO

PORODIČNO PRAVO I PORODICA	21
----------------------------------	----

Glava prva

OSNOVNI POJMOVI O PORODIČNOM PRAVU	21
--	----

I. POJAM PORODIČNOG PRAVA	21
1. Definicija	21
2. Predmet porodičnog prava	22
3. Subjekti i vrste porodičnog odnosa	24
4. Podjela porodičnog prava	24
5. Sistematika građanskog prava i mjesto porodičnog prava	26
5.1. Sistematika građanskog prava	26
5.2. Mjesto porodičnog prava	27
II. IZVORI PORODIČNOG PRAVA	29
1. Uopšte	29
2. Ustav kao izvor porodičnog prava	29
3. Zakon kao izvor porodičnog prava	30
3.1. Istorijat	30
3.2. Uopšte. Primjena propisa bivše SR BiH i SFRJ	32
3.3. Osnovni i dopunski izvori porodičnog prava	33
4. Sudska praksa kao izvor porodičnog prava	35
5. Običaj	37
6. Pravna nauka - nepriznati izvor porodičnog pravsa	38

Glava druga

OSNOVNI POJMOVI O PORODICI	40
----------------------------------	----

I. PORODICA	40
1. Pojam porodice	40
2. Vrste porodice	41
II. SRODSTVO	43
1. Pojam	43
2. Vrste srodstva	43
2.1. Krvno srodstvo (cognatio)	43
2.2. Srodstvo po usvojenju (građansko, adoptivno srodstvo)	47
2.3. Srodstvo po tazbini (<i>affinitas</i>)	47

DRUGI DIO

BRAK I BRAČNO PRAVO.....	49
--------------------------	----

Glava prva

BRAK I BRAČNO PRAVO.....	49
I. POJAM BRAČNOG PRAVA	49
II. POJAM BRAKA	49
III. PРАВNA ПРИРОДА BRAKA.....	52
1. Uopšte	52
2. Shvatanje o braku kao ugovoru građanskog prava	53
3. Teorija o braku kao instituciji.....	55
4. Mješovita teorija.....	56
IV. NEKA ZAKONSKA OBILJEŽJA BRAKA	56
V. NAČELA BRAČNOG PRAVA	57

Glava druga

OSNOVNE PRETPOSTAVKE ZA ZAKLJUČENJE I PUNOVAŽNOST BRAKA .	60
I. UOPŠTE	60
II. RAZLIČITOST POLOVA.....	60
III. SAGLASNOST VOLJA.....	63
IV. ZAKLJUČENJE BRAKA PRED NADLEŽNIM ORGANOM	65
1. Uopšte	65
2. Postupak zaključenja braka	66
2.1. Postupak prije zaključenja braka	66
2.2. Postupak u toku zaključenja braka	68
2.3. Postupak nakon zaključenja braka	71
V. SMETNJE ZA ZAKLJUČENJE BRAKA.....	72
1. POJAM, PODJELA I DEJSTVO SMETNJI.....	72
2. POJEDINE SMETNJE	73
2.1. Izigravanje cilja braka	73
2.2. Nedostatak volje.....	75
2.3. Bračnost	83
2.4. Nesposobnost za rasuđivanje	84
2.5. Srodstvo	86
2.6. Maloljetstvo	87
VI. ZABRANE ZA ZAKLJUČENJE BRAKA	93
1. Uopšte	93
2. Nepotpuno usvojenje.....	95
2.1. Pojam. Razgraničenje.....	95
2.2. Dispencija od zabrane.....	95
3. Starateljstvo.....	97

Glava treća

DEJSTVA BRAKA	99
I. UOPŠTE.....	99
II. LIČNA PRAVA I DUŽNOSTI BRAČNIH DRUGOVA	99
1. Djeljstva braka na poslovnu sposobnost	99
2. Lična prava i dužnosti imperativnog karaktera	100
2.1. Obaveza poštovanja ravnopravnosti	100
2.2. Obaveza uzajamnog poštovanja i pomaganja.....	102
2.3. Slobodan izbor rada i zanimanja	103
2.4. Obaveza vjernosti	104
2.5. Vođenje zajedničkog života.....	104
3. Lična prava i dužnosti dispozitivnog karaktera	105
3.1. Izbor prezimena.....	105
3.2. Sporazum o mjestu zajedničkog stanovanja i podizanju zajedničke djece	106
3.3. Vođenje zajedničkog domaćinstva	108

Glava četvrta

PRESTANAK BRAKA	110
I. UOPŠTE.....	110
II. PONIŠTENJE BRAKA	110
1. Ništav brak.....	110
1.1. Uopšte.....	110
1.2. Uzroci ništavosti.....	111
2. Rušljiv brak.....	112
2.1. Uopšte.....	112
2.2. Uzroci rušljivosti	113
III. SMRT BRAČNOG DRUGA	114
IV. PROGLAŠENJE NESTALOG BRAČNOG DRUGA UMRLIM	116
1. Uopšte.....	116
2. Prestpostavke za proglašenje	116
3. Postupak.....	117
V. RAZVOD BRAKA	119
1. Pojam.....	119
2. Sistemi razvoda braka.....	121
3. Uzroci za razvod braka određeni PZ.....	124
3.1. Teška i trajna poremećenost bračnih odnosa usljed čega je zajednički život postao nepodnošljiv	124
3.2. Nestalost bračnog druga	126
3.3. Tužba za razvod braka.....	127
3.4. Razvod braka na osnovu sporazuma	128
3.5. Zajednički prijedlog za razvod braka	129
VI. MIRENJE BRAČNIH DRUGOVA	130
1. Pojam. Razgraničenje	130
2. Pokretanje postupak mirenja. Nadležnost.....	130
3. Ročište za pokušaj mirenja	131

VII. POSTUPAK U BRAČNIM SPOROVIMA	132
1. Pokretanje postupka	132
2. Isključenje javnosti.....	133
3. Domašaj istražnog načela.....	134

Glava peta

POSLJEDICE PRESTANKA BRAKA.....	136
I. POSLEDICE PRESTANKA BRAKA SMRĆU I PROGlašENJEM NESTALOG BRAČNOG SUPRUŽNIKA UMRLIM	136
II. POSLJEDICE PRESTANKA BRAKA PONIŠTENJEM I RAZVODOM.....	137

Glava šesta

VANBRAČNA ZAJEDNICA	138
I. POJAM	138
II. VANBRAČNA ZAJEDNICA I BRAK.....	139
III. BITNA OBILJEŽJA VANBRAČNE ZAJEDNICE	140

TREĆI DIO

ODNOSI RODITELJA I DJECE	143
--------------------------------	-----

Glava prva

DIJETE I RODITELJ	143
I. POJAM	143
II. ISTORIJAT.....	144
1. Rimsko pravo	144
2. Roditeljsko pravo u zakonicima 19. veka.....	146
III. IZMJENA SADRŽINE RODITELJSKOG PRAVA	147
IV. OSNOVNA NAČELA U ODNOSIMA RAODITELJA I DJECE	148
1. Uopšte	148
2. Posebna zaštita majke i djeteta.....	148
3. Ravnopravnost bračne, vanbračne i usvojene djece	149
4. Ravnopravnost roditelja u vršenju roditeljskog prava	149

Glava druga

ZASNIVANJE ODNOSA IZMEĐU RODITELJA I DJECE	151
I. ROĐENJE DJECE U BRAKU (BRAČNA DJECA)	151
1. Utvrđivanje bračnosti	151
1.1. Bračno materinstvo	151
1.2. Bračno očinstvo.....	153
1.3. Sukob dva bračna očinstva.....	155
2. Oспорavanje bračnosti	156
2.1. Oспорavanje bračnog očinstva	156
2.2. Oспорavanje bračnog materinstva	160
3. Djeca začeta vještačkom oplodnjom	161

3.1.	Pojam.....	161
3.2.	Istorijat	162
3.3.	Utvrđivanje i osporavanje očinstva djeteta začetog vještačkim putem.....	163
II.	ROĐENJE DJECE VAN BRAKA (VANBRAČNA DJECA)	165
1.	POJAM	165
2.	UTVRĐIVANJE VANBRAČNOG OČINSTVA I MATERINSTVA	165
2.1.	Priznanje vanbračnog očinstva i materinstva	165
2.2.	Utvrđivanje vanbračnog očinstva i materinstva odlukom suda	170
3.	Postupak u sporovima radi utvrđivanja i osporavanja očinstva i materinstva.....	175
3.1.	Stvarna i mjesna nadležnost	175
3.2.	Pokretanje postupka.....	176
3.3.	Posebna obilježja sporova	176
3.4.	Dokazivanje.....	177

Glava treća

USVOJENJE.....	184
I. UOPŠTE.....	184
II. RAZGRANIČENJE	184
III. POJAM USVOJENJA U RIMSKOM PRAVU	185
IV. VRSTE USVOJENJA	186
1. Nepotpuno usvojenje	187
1.1. Svojstva usvojioca (aktivna adoptivna sposobnost)	187
1.2. Svojstva usvojenika (pasivna adoptivna sposobnost)	189
2. Potpuno usvojenje.....	191
2.1. Pojam.....	191
2.2. Pretpostavke za zasnivanje potpunog usvojenja	192
3. Postupak za zasnivanje usvojenja	193
3.1. Nadležnost i pokretanje postupka.....	193
3.2. Učesnici u postupku	194
3.3. Pripremne radnje organa starateljstva.....	196
4. Donošenje rješenja.....	196
5. Dejstvo usvojenja.....	197
5.1. Dejstvo nepotunog usvojenja.....	198
5.2. Dejstva potpunog usvojenja	199
6. Prestanak usvojenja	200
6.1. Poništenje rješenja o zasnivanju usvojenja po žalbi	201
6.2. Zaključenje braka između usvojioca i usvojenika	202
6.3. Prestanak usvojenja rješenjem organa starateljstva donesenog po službenoj dužnosti	203
6.4. Prestanak nepotpunog usvojenja rješenjem organa starateljstva na osnovu prijedloga stranaka	203
7. Dejstva prestanka usvojenja.....	204

Glava četvrta

PRAVA I DUŽNOSTI RODITELJA I DJECE (RODITELJSKO PRAVO)	206
I. POJAM	206
II. SADRŽINA RODITELJSKOG PRAVA	206

Glava peta

VRŠENJE RODITELJSKOG PRAVA	217
I. VRŠENJE RODITELJSKOG PRAVA KAD RODITELJI ŽIVE ZAJEDNO	217
II. VRŠENJE RODITELJSKOG PRAVA AKO RODITELJI ŽIVE ODVOJENO	218
1. Sporazum roditelja i rešenje organa starateljstva	218
2. Povjeravanje djeteta odlukom suda	218
3. Dužnosti i prava roditelja prema djeci poslije razvoda braka	221
4. Vršenje roditeljskog prava ako ga jedan roditelj ne može vršiti	221
OGRANIČENJE VRŠENJA RODITELJSKOG PRAVA (NADZOR ORGANA STARATELJSTVA)	222
III. OPŠTI NADZOR NAD VRŠENJEM RODITELJSKIH PRAVA	222
IV. PRUŽANJE POMOĆI RODITELJIMA	223
V. STALNI NADZOR NAD VRŠENJEM RODITELJSKOG PRAVA	223
VI. ODUZIMANJE DJETETA OD RODITELJA	224
VII. POJAČAN NADZOR NAD DJETETOM	226
1. Pojačan nadzor nad djetetom od strane lica kod koga se dijete nalazi	226
2. Pojačan nadzor nad djetetom u drugoj porodici	227
3. Neposredni pojačani nadzor organa starateljstva	227
VIII. MJERE ZAŠTITE IMOVINE DJETETA	227
1. Uopšte	227
2. Polaganje računa o upravljanju imovinom djeteta	228
3. Mjere obezbjeđenja na imovini roditelja	229
4. Stavljanje roditelja u položaj staraoca	229

Glava šesta

ODUZIMANJE I PRODUŽENJE RODITELJSKOG PRAVA	231
I. ODUZIMANJE RODITELJSKOG PRAVA	231
1. Razlozi za oduzimanje roditeljskog prava	231
2. Postupak oduzimanja roditeljskog prava	232
II. PRODUŽENJE RODITELJSKOG PRAVA	234
1. Razlozi za produženje roditeljskog prava. Postupak	234
2. Dejstvo odluke o produženju roditeljskog prava	236
3. Prestanak produženog roditeljskog prava	237
4. Upućivanje djeteta u vaspitno-obrazovnu ustanovu	237

Glava sedma

PRESTANAK RODITELJSKOG PRAVA	239
I. UOPŠTE.....	239
II. PRESTANAK RODITELJSKOG PRAVA PUNOLJETSTVOM DJETETA	239
III. PRESTANAK RODITELJSKOG PRAVA EMANCIPACIJOM.....	240
IV. PRESTANAK RODITELJSKOG PRAVA USVOJENJEM	240
V. PRESTANAK RODITELJSKOG PRAVA ODUZIMANJEM DJETETA.....	241
VI. PRESTANAK RODITELJSKOG PRAVA SMRĆU	241

ČETVRTI DIO

STARATELJSTVO	242
---------------------	-----

Glava prva

OSNOVNI POJMOVI O STARATELJSTVU	242
I. POJAM, VRSTE I SVRHA	242
II. STARATELJSTVO U RIMSKOM PRAVU	243
III. AUSTRIJSKI OPŠTI GRAĐANSKI ZAKONIK.....	244
IV. SRPSKI GRAĐANSKI ZAKONIK.....	245
V. ORGAN STARATELJSTVA	246
1. Stvarna i mjesna nadležnost.....	246
2. Važnija ovlašćenja i dužnosti organa starateljstva.....	247
2.1. Odlučivanje o mjerama starateljstva.....	247
2.2. Posredno i neposredno vršenje dužnosti staraoca.....	249
VI. SARADNICI ORGANA STARATELJSTVA.....	249
VII. STARALAC.....	250
1. Pojam.....	250
2. Rešenja AOGZ i SGZ.....	251
3. Postavljanje staraoca.....	251
3.1. Vrste staralaca	253
3.2. Opšte dužnosti staraoca	255

Glava druga

VRSTE STARATELJSTVA.....	272
I. STARATELJSTVO NAD MALOLJETNIM LICIMA	272
1. Starateljski i roditeljski odnos.....	272
2. Razlozi za stavljanje pod starateljstvo	273
3. Dužnosti staraoca.....	274
3.1. Staranje o ličnosti štićenika	274
3.2. Staranje o imovini štićenika	276
3.3. Zastupanje štićenika	276
3.4. Prestanak starateljstva nad maloljetnikom.....	277

Glava treća

STARATELJSTVO NAD LICIMA KOJIMA JE ODUZETA POSLOVNA SPOSOBNOST.....	280
I. UOPŠTE.....	280
II. UZROCI ZA ODUZIMANJE POSLOVNE SPOSOBNOSTI.....	280
III. POSTUPAK.....	281
IV. DUŽNOSTI STARAOCA.....	284
1. Staranje o ličnosti štićenika.....	284
2. Staranje o imovini.....	284
3. Dužnost zastupanja.....	285

Glava četvrta

STARATELJSTVO ZA POSEBNE SLUŠAJEVE.....	288
I. POJAM. RAZGRANIČENJE.....	288
II. POJEDINI VIDOVI STARATELJSTVA ZA POSEBAN SLUČAJ.....	289

PETI DIO

IZDRŽAVANJE.....	295
------------------	-----

Glava prva

OSNOVNI POJMOVI O IZDRŽAVANJU.....	295
I. POJAM IZDRŽAVANJA.....	295
II. PRIRODA OBLIGACIJE IZDRŽAVANJA.....	297
III. KARAKTER ZAKONSKOG IZDRŽAVANJA.....	298
1. Vežanost za ličnost.....	298
2. Prinudnost normi.....	298
3. Nezastarivost prava na izdržavanje.....	299
4. Izdržavanje se ne može ostvariti za proteklo vrijeme.....	299
5. Isplaćeni iznosi izdržavanja se ne vraćaju.....	300
6. Izmjena dosuđenog iznosa izdržavanja.....	301
7. Redosljed ostvarivanja izdržavanja.....	303

Glava druga

VRSTE IZDRŽAVANJA.....	305
I. IZDRŽAVANJE DJECE, RODITELJA I DRUGIH SRODNIKA.....	305
1. Izdržavanje djece.....	305
1.1. Izdržavanje maloljetne djece.....	305
1.2. Izdržavanje punoljetne djece.....	308
2. Izdržavanje roditelja.....	311
3. Izdržavanje između ostalih krvnih srodnika.....	313
4. Izdržavanje između tazbinskih srodnika.....	314
II. IZDRŽAVANJE IZMEĐU BRAČNIH DRUGOVA.....	316
1. Izdržavanje bračnih drugova za vrijeme braka.....	316
1.1. Uopšte.....	316
1.2. Odbijanje zahtjeva za izdržavanje. Prestanak izdržavanja.....	317

2.	Izdržavanje poslije prestanka braka	319
2.1.	Izdržavanje poslije razvoda braka	319
3.	Izdržavanje poslije poništenja braka	325
4.	Prestanak izdržavanja	325
III.	IZDRŽAVANJE IZMEĐU VANBRAČNIH DRUGOVA.....	327
1.	Pretpostavke za izdržavanje.....	327
2.	Trajanje izdržavanja.....	328
3.	Prestanak izdržavanja između vanbračnih drugova	328
4.	Izdržavanje majke vanbračnog djeteta.....	329

Glava treća

ODREĐIVANJE IZDRŽAVANJA	332
I. POTREBE LICA KOJE ZAHTJEVA IZDRŽAVANJE.....	332
II. MOGUĆNOSTI DAVAOCA IZDRŽAVANJA.....	335
III. NAČIN ODREĐIVANJA IZDRŽAVANJA	337
1. Uopšte.....	337
2. Obaveza izdržavanja određuje se u novčanim iznosima.....	338

ŠESTI DIO

IMOVINSKI ODNOSI	340
------------------------	-----

Glava prva

UOPŠTE O IMOVINSKIM ODNOSIMA	340
I. UOPŠTE.....	340
II. IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA.....	340
1. Uopšte.....	340
2. Zakonski i ugovorni imovinski režim.....	341
2.1. Imovinski odnosi druga u rimskom pravu.....	341
2.2. Austrijski opšti građanski zakonik	343
2.3. Srpski građanski zakonik.....	344
2.4. Švajcarski građanski zakonik	345
2.5. Francuski građanski zakonik (FGZ).....	345

Glava druga

I. POSEBNA IMOVINA.....	347
II. ZAJEDNIČKA IMOVINA	350
1. Pojam	350
2. Rad bračnih druga.....	350
3. Zajednica života bračnih drugOVA	354
4. Prava koja su predmet zajedničke imovine.....	356
5. Pravna priroda i izvršavanje zajedničke svojine. Odgovornost za obaveze	358
6. Upravljanje i raspolaganje zajedničkom imovinom. Sudržavina.....	361
7. Dioba zajedničke imovine bračnih drugova.....	365
7.1. Pojam.....	365
7.2. Sporazumna dioba zajedničke imovine	365

7.3.	Sudska dioba zajedničke imovine	366
8.	Izdvajanje i dodjela određenih stvari.....	370
8.1.	Uopšte	370
8.2.	Predmeti koji služe za obavljanje zanimanja	370
8.3.	Stvari za ličnu upotrebu	371
8.4.	Stvari koje neposredno ili posredno služe (koriste) djeci.....	372
8.5.	Pravo preče kupovine bračnog druga u izvršnom postupku..	373
9.	Odgovornost bračnih drugova za dugove prema trećim licima	374

Glava treća

UGOVORNI IMOVINSKI REŽIM U BRAKU.....	378
I. UOPŠTE	378
II. BRAČNI UGOVOR (<i>PACTA NUPTIALIA</i>).....	379
1. Uopšte	379
2. Pojam i dejstvo bračnog ugovora	379
3. Forma i predmet ugovora	380
4. Izmjena i prestanak ugovora.....	382
III. VRAĆANJE POKLONA BRAČNIH DRUGOVA.....	386
IV. UGOVOR O DOŽIVOTNOM IZDRŽAVANJU	388
V. UGOVOR O RADU	390

Glava četvrta

IMOVINSKI ODNOSI VANBRAČNIH DRUGOVA.....	391
OSNOVNA LITERATURA.....	394